

Agrárpiaci Jelentések
GABONA ÉS IPARI NÖVÉNYEK

Gabona és Ipari Növények
XVI. évfolyam, 11. szám, 2013

Megjelenik kéthetente
2013. június 19.

Felelős szerkesztő
Dr. Stummer Ildikó

Szerzők
Dr. Tikász Ildikó Edit
tikasz.ildiko.edit@aki.gov.hu
Keresztessyné Mohr Katalin
kmohr@aki.gov.hu

Kiadó
Agrárgazdasági Kutató Intézet
Piaci Árinformációs Rendszer
H-1093 Budapest, Zsil utca 3-5.
Postacím: H-1463 Budapest, Pf.: 944
Telefon: (+36 1) 476-6093
Fax: (+36 1) 217-8111
www.aki.gov.hu
aki@aki.gov.hu
https://pair.aki.gov.hu

ISSN 1418 2130

A Gabona és Ipari Növények piaci jelentésén kívül kínáljuk még a Baromfi; Élőállat és Hús; Zöldség, Gyümölcs és Bor; Tej és Tejtermékek piaci jelentéseket is.

A kiadványokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást ad:

Mihók Zsolt
Telefon: (+36 1) 476-3064

Minden jog fenntartva. A kiadvány bármely részének sokszorosítása, adatainak bármilyen formában (nyomtatott vagy elektronikus) történő tárolása vagy továbbítása, illetőleg bármilyen elven működő adatbázis kezelő segítségével történő felhasználása csak a kiadó előzetes írásbeli engedélyével történhet.

Tartalomjegyzék

ÖSSZEFOGLALÓ.....	3
GABONAPIACI JELENTÉS.....	4
Agrárpolitikai Hírek.....	5
A gabonafélék termelői ára.....	6
A gabonafélék jegyzése.....	7
Nemzetközi piaci információk.....	11
OLAJNÖVÉNY-PIACI JELENTÉS.....	13
Az olajos magvak és származékainak jegyzése.....	14
Nemzetközi piaci információk.....	18
BIOÜZEMANYAG MELLÉKLET.....	19
Agrárpolitikai Hírek.....	21

ÖSSZEFOGLALÓ

A chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*) a május eleji 255-265 USD/tonna sávból 250-260 USD/tonna tartományba ereszkedett a búza fronthavi jegyzése a hónap közepén, és ezt június elején is tartotta.

Az AKI PÁIR adatai szerint június első hetében 63 ezer forint/tonnára mérséklődött az étkezési búza, 60 ezer forint/tonnára a takarmánybúza termelői ára.

Chicagóban a kukorica legközelebbi lejáratra szóló ára 256 USD/tonnára süllyedt, mert a szárazabb június kedvezett a növény vetésének az USA-ban.

Az AKI PÁIR adatai alapján Magyarországon a takarmánykukorica termelői ára május közepe óta csökken, elsősorban a forint erősödése miatt. Június 3-9. között 58 ezer forint körül alakult a termény ára a fizikai piacokon.

A chicagói árutőzsdén a szójabab fronthavi jegyzése június elejére visszaerősödött a május közepi terminváltást megelőző 565 USD/tonna szintre.

A párizsi árutőzsdén az újtermésű repcemag fronthavi jegyzése 430 euró/tonna szint alá süllyedt június 6-ára.

Az AKI PÁIR adatai szerint a repcemag termelői ára 135 ezer forint/tonna volt június 3-9. között, ez közel megegyezik az egy évvel korábbi átlagárral, míg a napraforgómagot 120 ezer forint/tonna áron kínálták, a múlt év ugyanezen időszakával azonos áron.

A magas alapanyagárak ellenére az európai bioetanol ára az elmúlt év közepén regisztrált csúcstétértékről folyamatosan csökkent, 2013 januárjára 635 euró/m³-ra (799 euró/tonna). A 20. héten Rotterdamban a bioetanol ára 660 euró/m³ (830 euró/tonna) volt.

GABONAPIACI JELENTÉS

Az április végi árralít követően a világ búzapiacai valamelyest megnyugodtak 2013 májusában. A piacok hangulatát ugyanis – egyes fontosabb búzatermelő országok bizonytalan terméskilátásai ellenére – a 2013/2014. gazdasági év bőnek ígérkező globális kibocsátása befolyásolja elsődlegesen. A Nemzetközi Gabonaszövetség (IGC) a világ búzatermelését a 2012/2013. gazdasági évinél 4 százalékkal többre, 682 millió tonnára jelzi a júliusban kezdődő szezonra. A chicagói árutőzsdén (CME/CBOT) a május eleji 255-265 USD/tonna sávból 250-260 USD/tonna tartományba ereszkedett a búza fronthavi jegyzése a hónap közepén, és ezt június elején is tartotta. A termény árának változására a dollár árfolyama, a búza iránti bel- és külpiazi kereslet, az exportpiacok versenye, az USA-ban talált GMO-fertőzött növények miatti aggodalom, de leginkább a közelgő betakarítás gyakorolt hatást.

A párizsi árutőzsdén (MATIF) a május közepi lejáratváltás (május-november) okozott jelentős árzuhanást: a búza fronthavi jegyzése ekkor 15 százalékkal 210 euró/tonnára csökkent. A novemberi szállítású termény tőzsdei ára ezt követően – a lanyha kereslet és az aratás közeledtével – tovább ereszkedett, és június 10-én 201,5 euró/tonna áron cseréltek gazdát a kontraktusok. A Budapesti Értéktőzsde (BÉT) árupiaci szekciójában a május eleji terminváltás miatt 17 százalékkal 56,5 ezer fo-

rint/tonnára zuhant a malmi búza legközelebbi lejáratra szóló jegyzése, ami a hónap végére – a kedvező termés-kilátások miatt – további 9 százalékkal 51,5 ezer forint/tonnára mérséklődött. Hasonlóan változott a takarmánybúza határidős ára: az újtermésű terményre 50 ezer forint/tonna körüli szinten lehetett ügyletet kötni június elején.

A világ főbb exportpiacain is csökkenő ártrend figyelhető meg. Az EU-ban (Rouen, Hamburg) a búza kikötői árának visszaesését a lanyha kereslet, a fekete-tengeri régió kínálatának bővülése és a gyenge euró okozta. A Mexikói-öbölben (USA Gulf) ugyanakkor a betakarítással kapcsolatos aggodalmak miatt 327 USD/tonnára erősödött a HRW búza ára május végén. Az USA-ban az őszi búza termőterületén az átlagosnál nagyobb kitérésre lehet számítani, a tavaly őszi szárazság és az ideai fagykarak következtében. Ezért az IGC szakértői az USA 2013. évi búzatermését az előző évinél 9 százalékkal kevesebbre, 56 millió tonnára becsülik.

Az AKI PÁIR adatai szerint májusban a magyarországi fizikai piacokon 65 ezer forint/tonna áron kínálták az étkezési, 63 ezer forintért a takarmánybúzát, 10 és 17 százalékkal drágábban, mint egy évvel korábban. Június első hetében 63 ezer forint/tonnára mérséklődött az étkezési búza, 60 ezer forint/tonnára a takarmánybúza termelői ára.

1. táblázat: A búza exportára (FOB)

Kikötő	USD/tonna							
	2013. ápr. 05.	2013. ápr. 12.	2013. ápr. 19.	2013. ápr. 26.	2013. máj. 03.	2013. máj. 10.	2013. máj. 17.	2013. máj. 24.
Rouen (I. osztályú)	330	338	329	317	325	327	312	309
Hamburg (B minőség)	337	342	338	331	333	331	318	309
Egyesült Királyság, takarmány	312	316	311	311	312	309	292	286
USA Gulf (HRW)	316	326	322	326	338	331	323	327

Forrás: IGC

A kukorica világpiacon magas szinten maradt 2013 májusában. Chicagóban – az USA rendkívül szűkös ótermésű készletei miatt – a termény fronthavi jegyzése 260 USD/tonna körül stabilizálódott a hónap második felében. Az ár változása szempontjából meghatározó volt még az USA vetési munkálatainak lassú előrehaladása, a szokatlanul csapadékos időjárásnak köszönhetően. Az Amerikai Egyesült Államok mezőgazdasági minisztériuma (USDA) jelentése alapján június 9-ig az elő-

irányzott terület 95 százalékán került kukoricamag a talajba, míg tavaly ilyenkor már befejezték a vetést. A szárazabb június azonban kedvezett a kukorica vetésnek, így a termény legközelebbi lejáratra szóló ára 256 USD/tonnára süllyedt. Párizsban 215 euró/tonna szint körül mozgott a kukorica fronthavi jegyzése májusban, a hónap végén azonban – a szűkös európai árualap iránti élénk kereslet miatt – a jegyzés 230 euró/tonnára tört. Június elején az Európai Bizottság 66,2 millió tonnára

jelezte az EU 2013. évi kukoricatermését, 900 ezer tonnával felfelé korrigálva az egy hónappal korábbi prognózist. Ez 7,9 millió tonnával több, mint a 2012. évi kibocsátás. A kedvező terméskilátások miatt, valamint a chicagói trendet követve a kukorica fronthavi jegyzése 220 euró/tonna szint alá csökkent június 10-ére. A BÉT-en az ótermésű kukorica kontraktusaira valamivel 60 ezer forint/tonna alatt, az újtermésűre 50 ezer forint/tonna körüli áron lehetett ügyletet kötni május végén, június első heteiben.

Az exportpiacokon is magasabban alakult a kukorica ára májusban, mint egy hónappal korábban. Argentíná-

ban (*Up River*) az élénk kereslet, a fekete-tengeri régióban a szűkülő kínálat és az értékesítés lassulása váltotta ki az árak emelkedését. Brazília *Paranagua* kikötőjében továbbra is a szója értékesítése élvez elsőbbséget, így ott a kukoricát nem jegyezték a megfigyelt időszakban.

Az AKI PÁIR adatai alapján Magyarországon a takarmánykukorica termelői ára május közepe óta csökken, elsősorban a forint erősödése miatt. Június 3-9. között 58 ezer forint körül alakult a termény ára a fizikai piacokon, 14 százalékkal magasabban, mint az előző év azonos időszakában. A források szűkösek, ezért az áru mozgás minimális.

2. táblázat: A kukorica exportára (FOB)

Kikötő	USD/tonna							
	2013. ápr. 05.	2013. ápr. 12.	2013. ápr. 19.	2013. ápr. 26.	2013. máj. 03.	2013. máj. 10.	2013. máj. 17.	2013. máj. 24.
Argentína, Rosario (Up River)	236	243	244	240	254	259	259	261
Fekete-tenger	270	265	270	268	275	275	275	280
Brazília, Paranagua	-	-	-	-	-	-	-	-
USA Gulf	273	286	282	277	300	304	296	298

Forrás: IGC

Agrárpolitikai Hírek

- Az Európai Unió Gabona Menedzsment Bizottsága május 30-án szavazott arról, hogy az alacsony és a közepes minőségű búza és árpa importját korlátozó vámtarifák – jelenleg érvényben lévő – felfüggesztése 2013. június 30.-át követően ne kerüljön meghosszabbításra. Ennek értelmében 2013. július 1-től az EU-ba érkező alacsony és közepes minőségű búza után 12 euró/tonna (16 USD/tonna), az árpa után 16 euró/tonna (21 USD/tonna) importvámot kell fizetni.

- Az Európai Bizottság 2013. május 30-án bejelentette, hogy valamennyi, az Amerikai Egyesült Államokból érkező szállítmányt átvizsgálják, hogy meggátolják a GMO szennyezett búza behozatalát.
- Összesen 180 123 egységes kérelem érkezett a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatalhoz, és több mint ötmillió hektárra igényelték a gazdálkodók területalapú támogatást az idén, a június 10-i végső határidőig. Ez hektáronként hozzávetőlegesen 233 eurót, azaz mintegy 70 ezer forint körüli összeget jelent, a tavalyinál 8 százalékkal többet.

A gabonafélék termelői ára

3. táblázat: A gabonafélék termelői ára származási hely^{a)} szerint

Megnevezés	Mértékegység	Származási hely			Országos		
		Dunántúl	Alföld	Észak-Magyarország	2013. 22. hét	2013. 23. hét	2013. 23. hét / 2013. 22. hét százalék
Étkezési búza	tonna	2 638	2 129	578	6 353	5 344	84
	HUF/tonna	61 901	65 543	58 281	64 770	62 961	97
Takarmánybúza	tonna	-	-	-	-	915	-
	HUF/tonna	-	-	-	-	59 637	-
Takarmánykukorica	tonna	5 116	3 298	1 685	32 293	10 099	31
	HUF/tonna	59 227	56 046	55 779	57 879	57 613	100
Takarmányárpa	tonna	-	-	-	-	-	-
	HUF/tonna	-	-	-	-	-	-

^{a)} Származási hely: ahol a gabonát megtermelték.

Az országos átlaggal a regionális összes mennyiség és az átlagár sem egyezik. Ennek oka, hogy volt felvásárlás az adott régióban, azonban az adatszolgáltatók alacsony száma miatt egyes régiók adata nem publikus. Az országos átlagban a nem publikált adatok benne vannak.

Forrás: AKI PÁIR

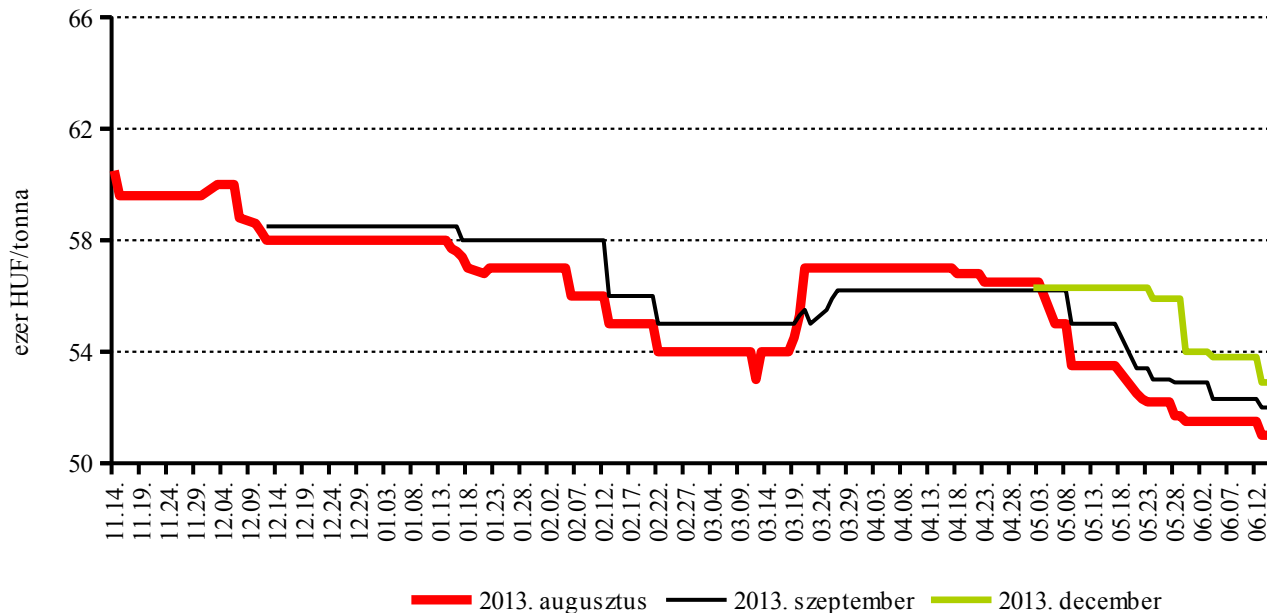
4. táblázat: A gabonafélék országos termelői ára

Megnevezés	Mértékegység	Országos				
		2012. 23. hét	2013. 22. hét	2013. 23. hét	2013. 23. hét / 2012. 23. hét százalék	2013.23. hét / 2013.22. hét százalék
Étkezési búza	tonna	2 703	6 353	5 344	198	84
	HUF/tonna	59 952	64 770	62 961	105	97
Takarmánybúza	tonna	-	-	915	-	-
	HUF/tonna	-	-	59 637	-	-
Takarmánykukorica	tonna	10 090	32 293	10 099	100	31
	HUF/tonna	50 632	57 879	57 613	114	100
Takarmányárpa	tonna	-	-	-	-	-
	HUF/tonna	-	-	-	-	-

Forrás: AKI PÁIR

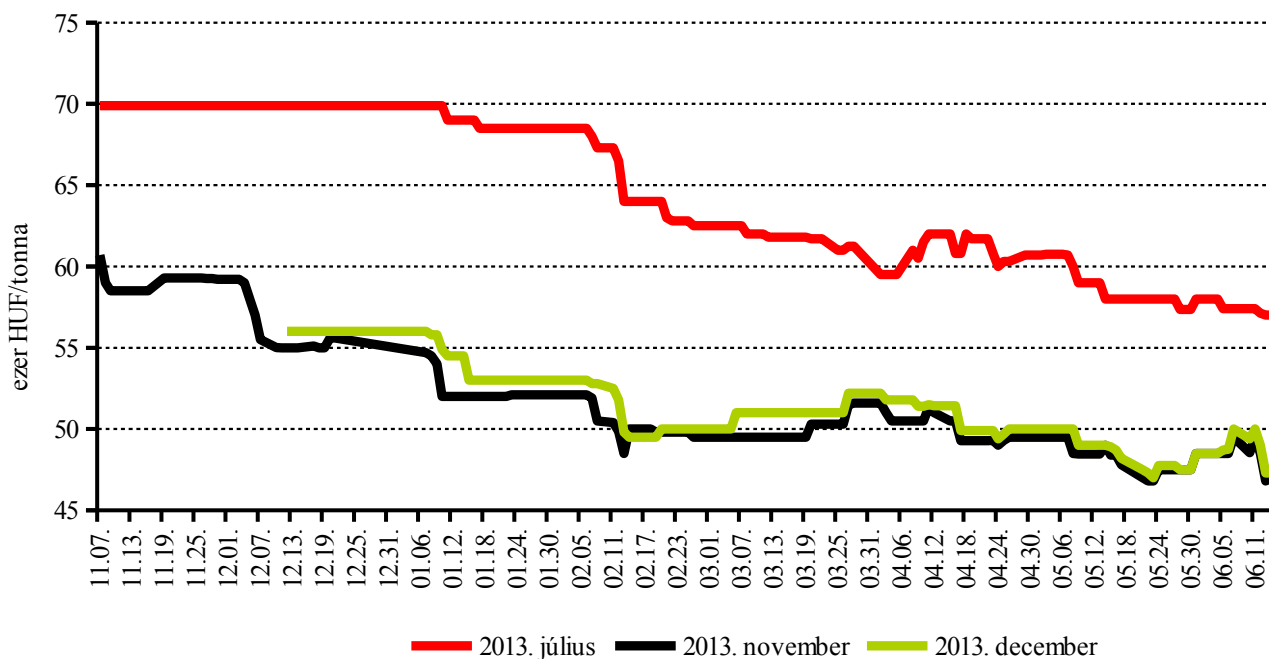
A gabonafélék jegyzése

1. ábra: A malmi búza különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

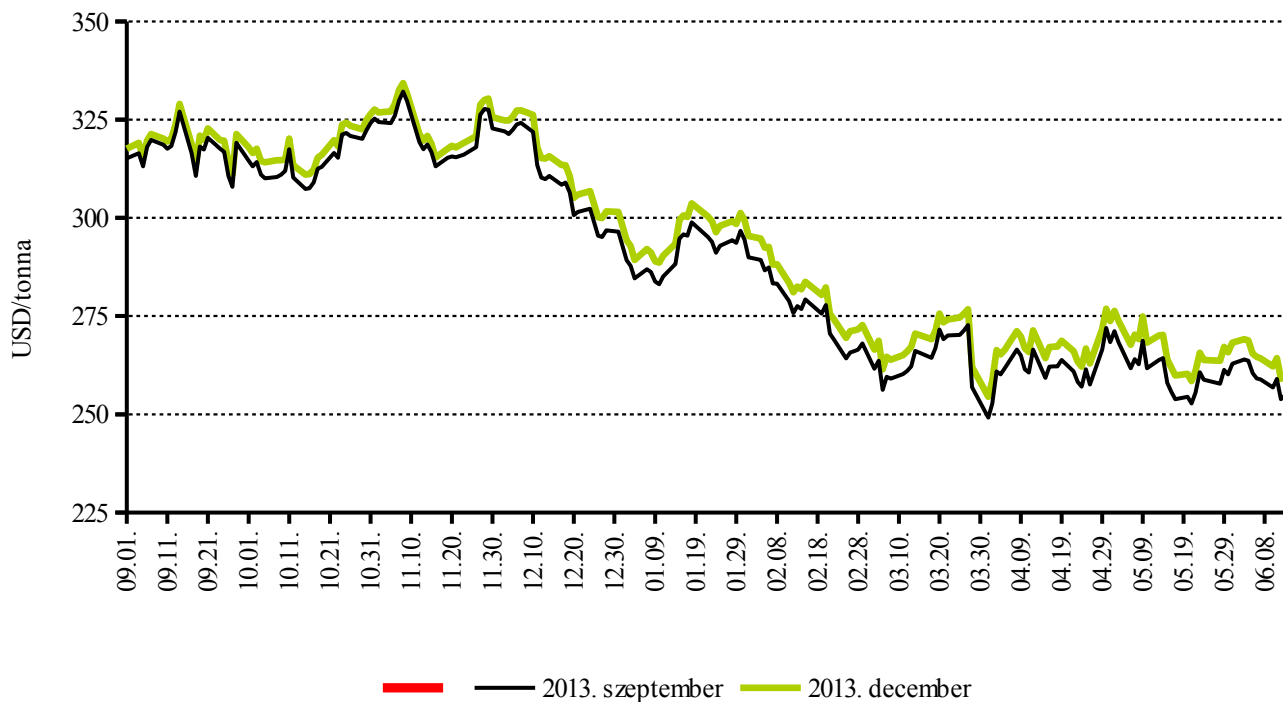
Forrás: BÉT

2. ábra: A takarmánykukorica különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

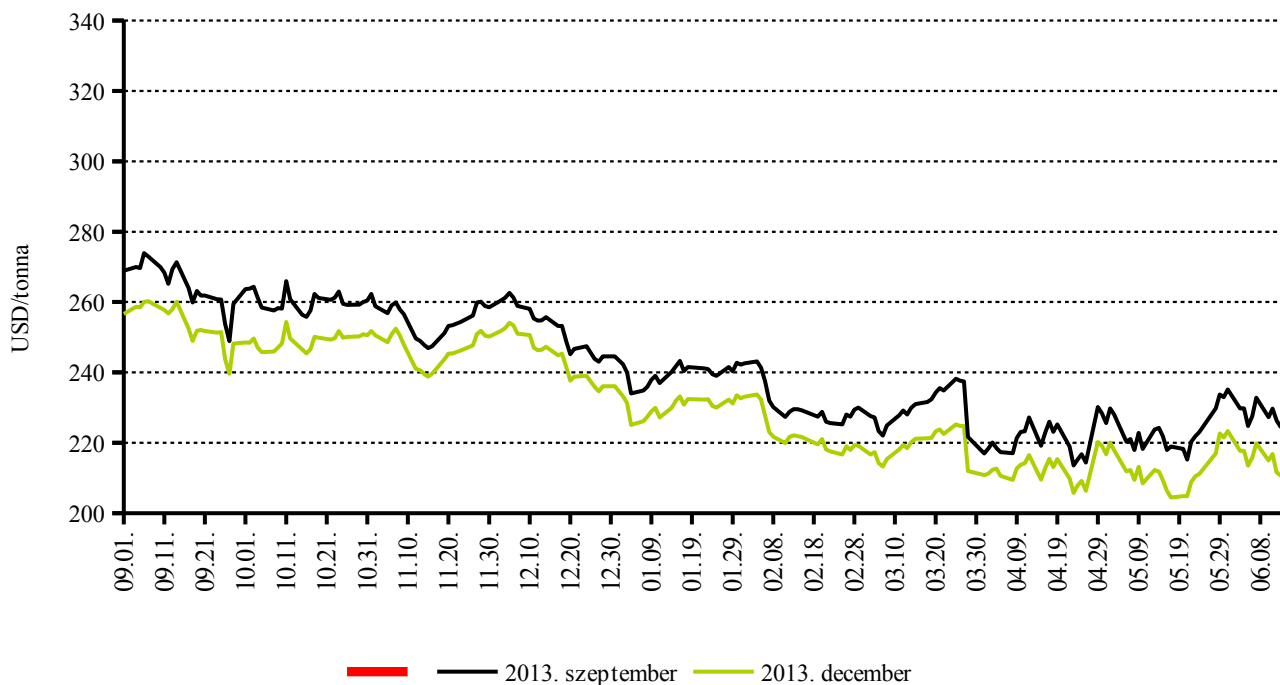
Forrás: BÉT

3. ábra: A búza különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

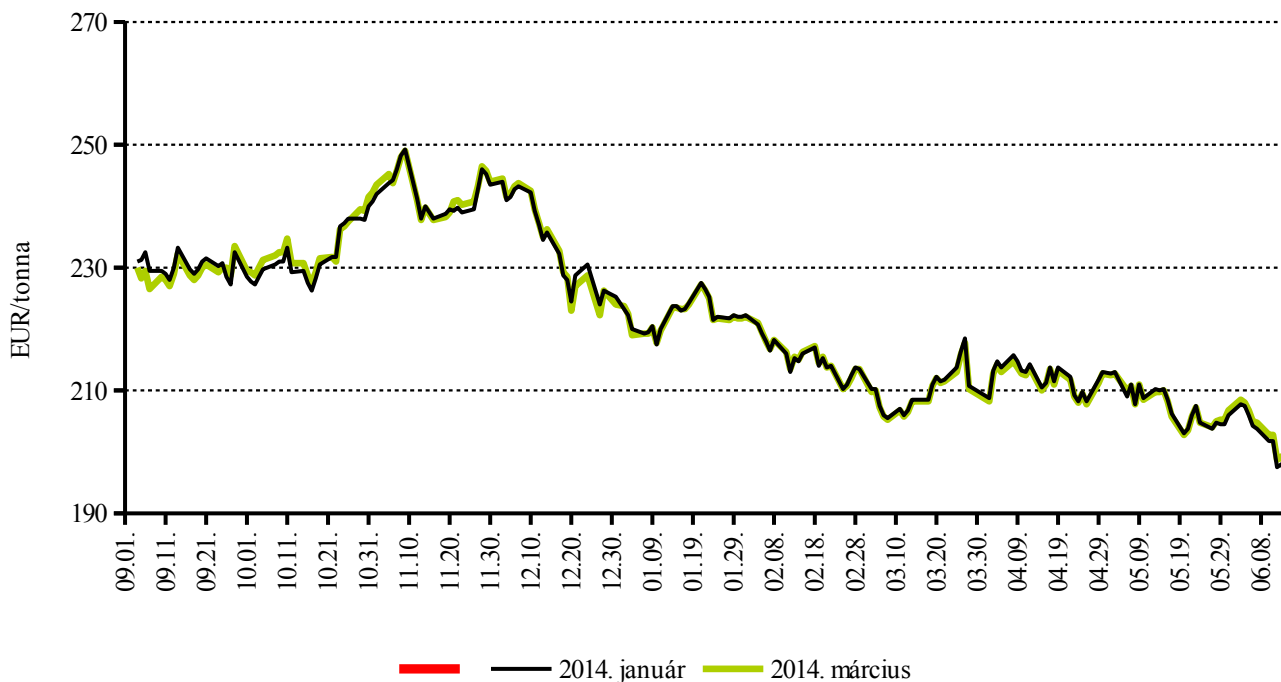
Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

4. ábra: A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

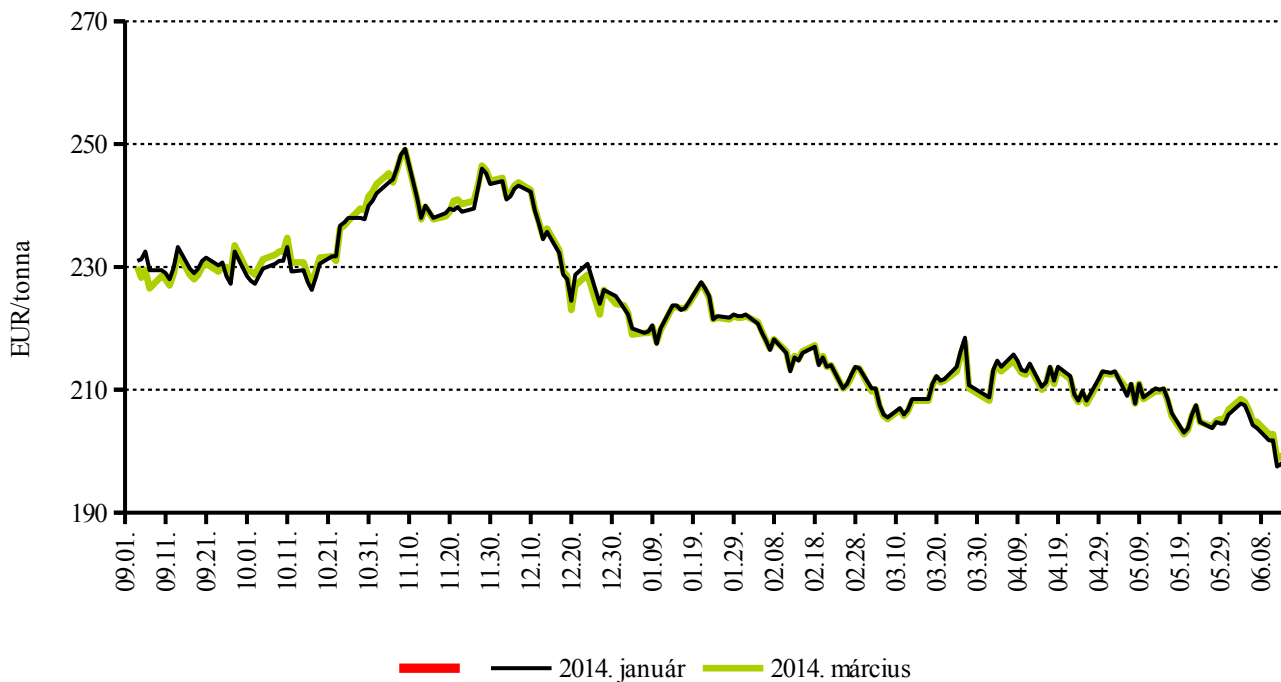
Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

5. ábra: A búza különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

6. ábra: A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

5. táblázat: A gabona alapú termékek feldolgozói értékesítési ára

Gabona alapú termékek	Mértékegység	Országos				
		2012. 23. hét	2013. 22. hét	2013. 23. hét	2013. 23. hét / 2012. 23. hét százalék	2013. 23. hét / 2013. 22. hét százalék
Finomliszt BL 55 ömlesztett	tonna	515	931	505	98	54
	HUF/kg	79	88	89	112	100
Finomliszt BL 55 zsákos	tonna	978	1 933	1 239	127	64
	HUF/kg	80	90	91	113	101
Finomliszt BL 55 zacskós	tonna	486	559	675	139	121
	HUF/kg	91	101	101	111	100
Rétesliszt BFF 55 ömlesztett	tonna	-	-	-	-	-
	HUF/kg	-	-	-	-	-
Rétesliszt BFF 55 zsákos	tonna	16	50	42	256	85
	HUF/kg	89	96	98	110	102
Rétesliszt BFF 55 zacskós	tonna	38	22	22	57	99
	HUF/kg	94	111	109	116	98
Fehér kenyérliszt BL 80 ömlesztett	tonna	437	649	352	81	54
	HUF/kg	77	87	88	113	101
Fehér kenyérliszt BL 80 zsákos	tonna	420	678	365	87	54
	HUF/kg	79	88	89	113	101
Tésztaipari liszt TL 50 ömlesztett	tonna	-	139	-	-	-
	HUF/kg	-	91	-	-	-
Tésztaipari liszt TL 50 zsákos	tonna	76	168	-	-	-
	HUF/kg	89	96	-	-	-
Étkezési búzadara AD zacskós	tonna	29	38	42	146	110
	HUF/kg	100	110	111	110	100

Forrás: AKI PÁIR

6. táblázat: A megfigyelt gabona alapú termékek fogyasztói ára

Termék	HUF/kg		
	2013. március	2013. április	2013. május
Finomliszt BL 55	206	206	202
Fehér kenyér	268	269	320
Félbarna kenyér	244	238	249
Étkezési búzadara AD	230	231	234

Forrás: AKI PÁIR

Nemzetközi piaci információk

Határidős piacok (2013. június 14.)

7. táblázat: **Búza**

Szállítási határidő	MATIF, Párizs		CME/CBOT, Chicago (őszi lágy búza)		
	EUR/tonna	HUF/tonna	Szállítási határidő	USD/tonna	HUF/tonna
2013. november	196	57 181	2013. július	250	54 650
2014. január	197	57 327	2013. szeptember	253	55 306
2014. március	198	57 764	2013. december	258	56 399
2014. május	200	58 128	2014. március	262	57 273
2014. november	196	57 109	2014. május	266	58 148
2015. január	198	57 618	2014. július	269	58 803

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers, CME Group– Chicago Board of Trade

8. táblázat: **Kukorica**

Szállítási határidő	MATIF, Párizs		CME/CBOT, Chicago		
	EUR/tonna	HUF/tonna	Szállítási határidő	USD/tonna	HUF/tonna
2013. augusztus	217	63 154	2013. július	258	56 399
2013. november	186	54 049	2013. szeptember	225	49 185
2014. január	187	54 486	2013. december	210	45 906
2014. március	189	55 069	2014. március	214	46 780
2014. június	192	55 797	2014. május	217	47 436
2014. augusztus	193	56 234	2014. július	220	48 092

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers, CME Group – Chicago Board of Trade

9. táblázat: **Fekete-tengeri búza**

Szállítási határidő	CME/CBOT, Chicago	
	USD/tonna	HUF/tonna
2013. július	299	65 361
2013. szeptember	304	66 433
2013. december	304	66 433
2014. március	304	66 433
2014. május	304	66 433
2014. július	304	66 433

Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

10. táblázat: A főbb termények fronthónapi jegyzésű kontraktusainak belső volatilitása

Termény	Lejárat	Elszámolóár (USD/tonna)	Belső volatilitás ^{a)}	
			2013. 06. 13. (százalék)	2013. 06. 07. (százalék)
Búza	2013. július	252	21,0	23,3
Kukorica	2013. július	253	30,2	27,2
Szójabab	2013. július	555	20,0	22,3
Szójadara	2013. július	499	31,9	30,9

^{a)} Belső volatilitás (*implied volatility*): A piaci szereplők várakozásait tükröző volatilitás, amelyre az adott határidős kontraktusra köthető opciók aktuális prémiumából matematikai modellek segítségével következtetni lehet. (Pl.: Ha a belső volatilitás értéke 15,8%, akkor az adott határidős kontraktus jegyzésében az elkövetkező 365 napban 68%-os valószínűséggel $\pm 15,8\%$ eltérés várható.)

Forrás: Barchart

11. táblázat: A különböző árutőzsdei szereplők nyitott kötésállománya (határidős kontraktusok) a főbb termények vonatkozásában a chicagói árutőzsdén (CME/CBOT) (2013. június 11.)

Termény	Pozíciók száma										
	Termelő/kereskedő/ feldolgozó/stb.		Swap kereskedők			Pénzügyi befektetők			Egyéb		
	Vételi	Eladási	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}
Búza	59 808	120 201	128 338	16 675	6 991	88 036	108 978	48 682	27 016	36 707	27 528
Kukorica	240 716	531 700	271 613	18 884	15 993	255 384	143 386	119 321	111 296	90 594	57 065
Szójabab	141 374	307 440	87 273	16 260	21 502	198 491	46 268	34 666	51 004	81 018	22 221
Szójadara	49 520	192 564	52 257	7 159	7 494	89 340	16 562	25 956	14 598	19 016	12 413

^{a)}Spread – Különbözeti ügylet.

Forrás: Commodity Futures Trading Commission

OLAJNÖVÉNY-PIACI JELENTÉS

Emelkedett a szójabab világpiaci ára májusban. A chicagói árutőzsdén a szójabab fronthavi jegyzése június elejére visszaerősödött a május közepi terminváltást megelőző 565 USD/tonna szintre. Jóllehet rekord nagyságú dél-amerikai termést takarítottak be 2013 tavaszán, az USA rendkívül szűkös készletei nagyobb hatást gyakorolnak a chicagói árakra. Az IGC az USA-ban a szójabab zárókészletét 3,4 millió tonnára prognosztizálja a 2012/2013. gazdasági év végére, ami 1,2 millió tonnával marad el az előző szezontól. További árfelhajtó tényezőként említhető a kukorica piaci árának emelkedése és a dél-amerikai logisztikai problémákból adódó szállítási késedelmek, amiket a kínai lekötések törlése sem tudott ellensúlyozni. Az újtermésű szójabab (novemberi termin) határidős ára is erősödött Chicagóban: 445 USD/tonna körüli május közepi szintről 480 USD/tonna fölé nőtt június elején. Az USA-ban az elmúlt hónapok csapadékos időjárása ugyanis hátráltatta a szójabab vetését, ami várhatóan alacsonyabb hozamokat eredményez. Hosszabb távon ugyanakkor az USA bőnek ígérkező szójatermése előreláthatóan a termény piaci árának csökkenését eredményezi.

A fenti tényezők miatt a Mexikói-öbölben (USA Gulf) május közepén 600 USD/tonna közelébe emelkedett a szójabab exportára, és jelentős (5-6 százalék) növekedés figyelhető meg az argentinai és a braziliai kikötőkben is.

A párizsi árutőzsdén az újtermésű repcemag fronthavi jegyzése – a chicagói szójatrendet követve – június elejéig 440 euró/tonnára emelkedett. Ezt követően az európai áradások több régióban akadályozták a szállítást, a feldolgozóüzemek felvásárlása gyakorlatilag leállt, és a repcemag legközelebbi lejáratra szóló ára 430 euró/tonna szint alá süllyedt június 6-ára. A Budapesti Értéktőzsde árupiaci szekciójában az augusztusi szállítási repcemag kötési ára 115 ezer forint/tonnára csökkent június második hetében. A szeptemberi és a 2014. márciusi lejáratú terményre 120 ezer forint/tonna körül lehetett ügyletet kötni.

Az AKI PÁIR adatai szerint a repcemag termelői ára 135 ezer forint/tonna volt június 3-9. között, ez közel megegyezik az egy évvel korábbi átlagárral.

Az újtermésű napraforgómag tőzsdei ára (októberi és novemberi termin) tonnánként 117 ezer forint körül alakult június 12-én a BÉT-en. A magyarországi terméskilátások kedvezőek: a NÉBIH adatai alapján május 27-ig az előírányzott terület 102 százalékán, azaz 606 ezer hektáron vetettek napraforgómagot a gazdák. Mivel a belföldi fizikai piacokon gyakorlatilag már nem lehet ótermésű napraforgómagot vásárolni, így a kereskedelemben az új termésre vonatkozó lekötések dominálnak. Az AKI PÁIR adatai szerint a 2013. június 3-9. időszakban 120 ezer forint/tonna áron kínálták a terményt, a múlt év ugyanezen időszakával azonos áron. A felvásárlás 65 százaléka újtermés lekötése volt.

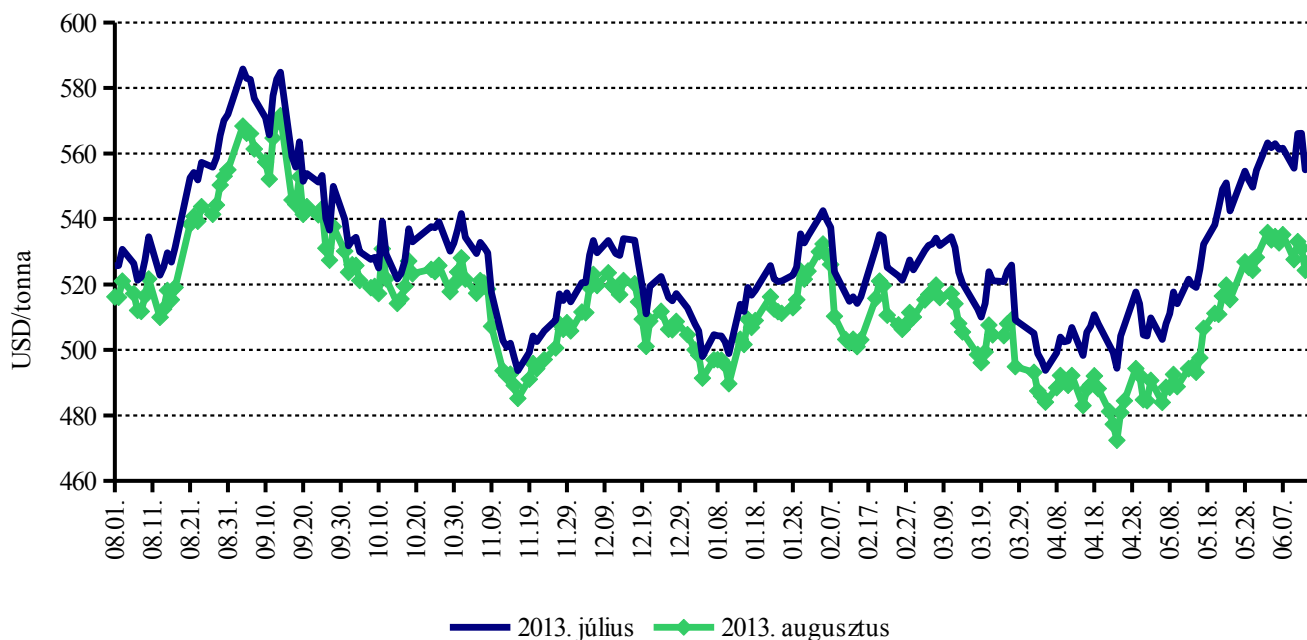
12. táblázat: A szójabab exportára (FOB)

Kikötő	USD/tonna							
	2013. ápr. 05.	2013. ápr. 12.	2013. ápr. 19.	2013. ápr. 26.	2013. máj. 03.	2013. máj. 10.	2013. máj. 17.	2013. máj. 24.
USA Gulf	531	563	573	573	582	567	591	588
Argentína, Rosario (Up River)	511	520	523	520	525	527	527	550
Brazília, Paranagua	494	512	513	504	513	509	526	531

Forrás: IGC

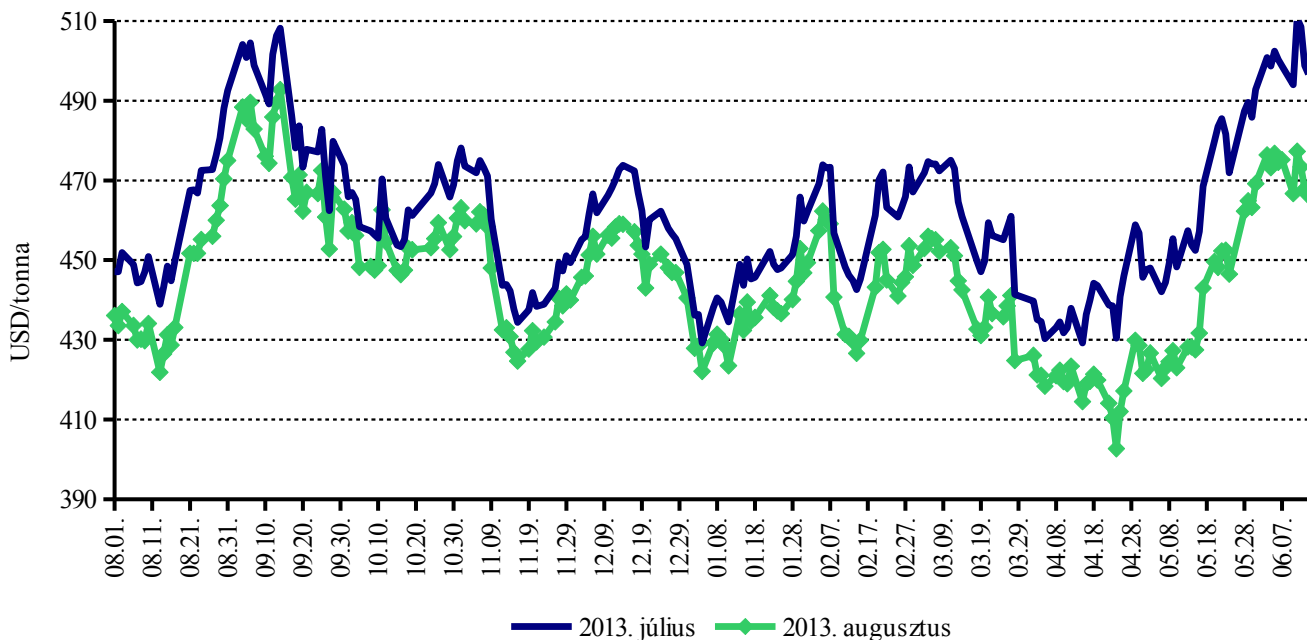
Az olajos magvak és származékainak jegyzése

7. ábra: A szójabab különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

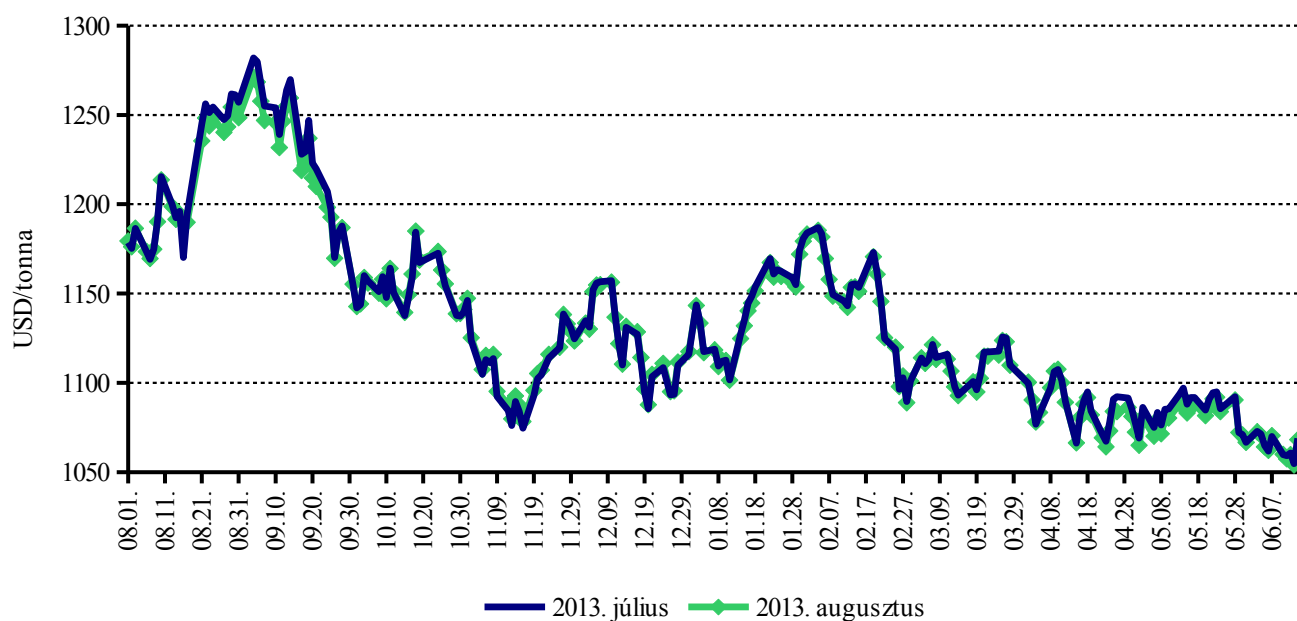
Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

8. ábra: A szójadara különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

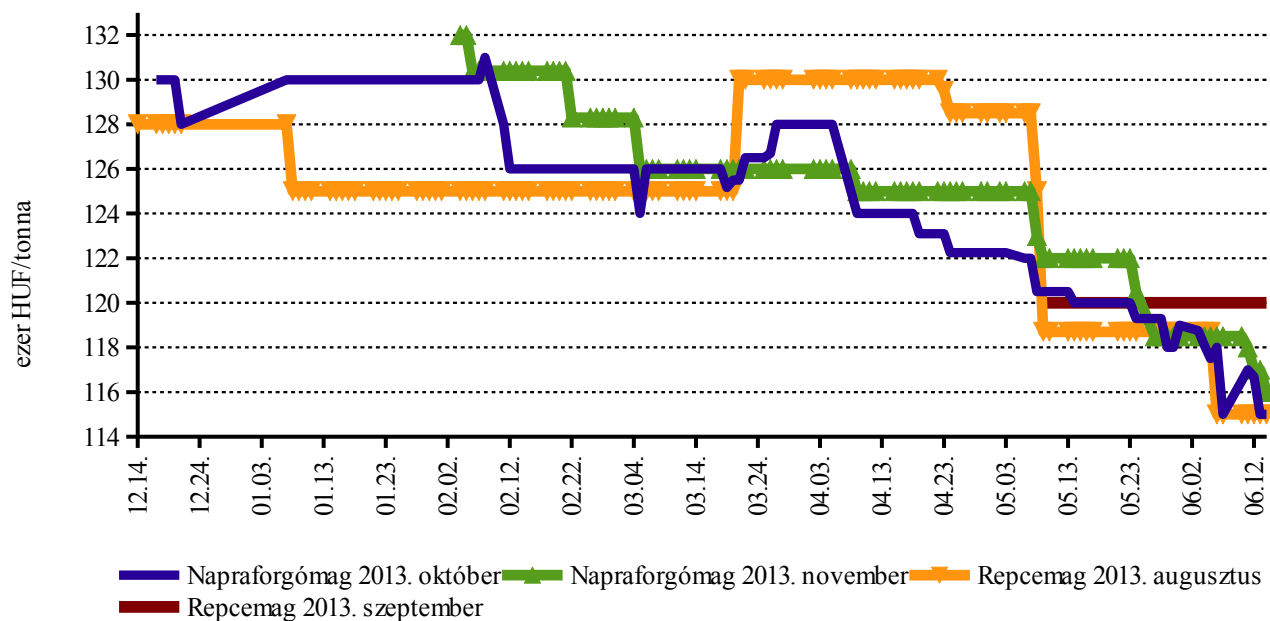
Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

9. ábra: A szójaolaj különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

10. ábra: A napraforgó- és a repcemag különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

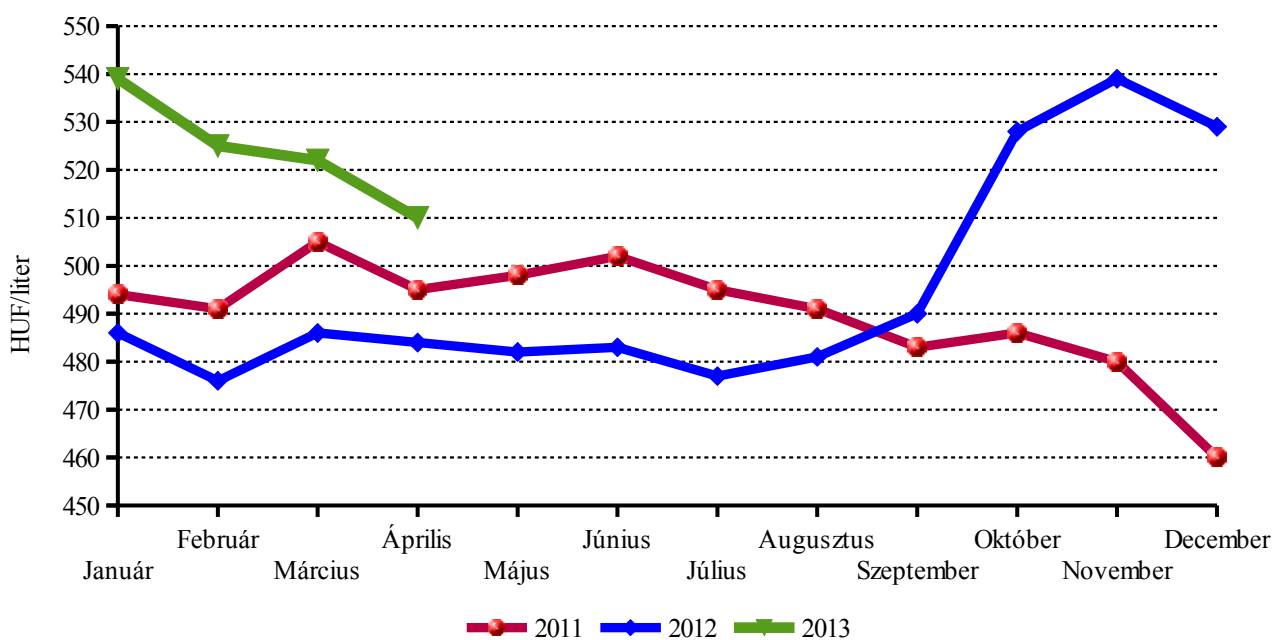
Forrás: BÉT

13. táblázat: A fontosabb hazai olajos magvak termelői-, a belőlük készült termékek feldolgozóí értékesítési átlagára

Megnevezés	Mérték-egység	2012. 23. hét	2013. 22. hét	2013. 23. hét	2013. 23. hét / 2012. 23. hét százalék	2013. 23. hét / 2013. 22. hét százalék
Ipari napraforgómag	tonna	6 282	986	895	14	91
	HUF/tonna	119 370	134 536	119 893	100	89
Repcemag	tonna	3 383	-	1 280	38	-
	HUF/tonna	135 761	-	134 630	99	-
Nyers napraforgóolaj	tonna	51	10	-	-	-
	HUF/tonna	300 959	282 790	-	-	-
Napraforgódara	tonna	4 156	-	2 820	68	-
	HUF/tonna	43 388	-	77 575	179	-
Nyers repceolaj	tonna	-	-	-	-	-
	HUF/tonna	-	-	-	-	-
Repcedara	tonna	1 729	-	-	-	-
	HUF/tonna	60 099	-	-	-	-

Forrás: AKI PÁIR

11. ábra: A napraforgóolaj fogyasztói ára

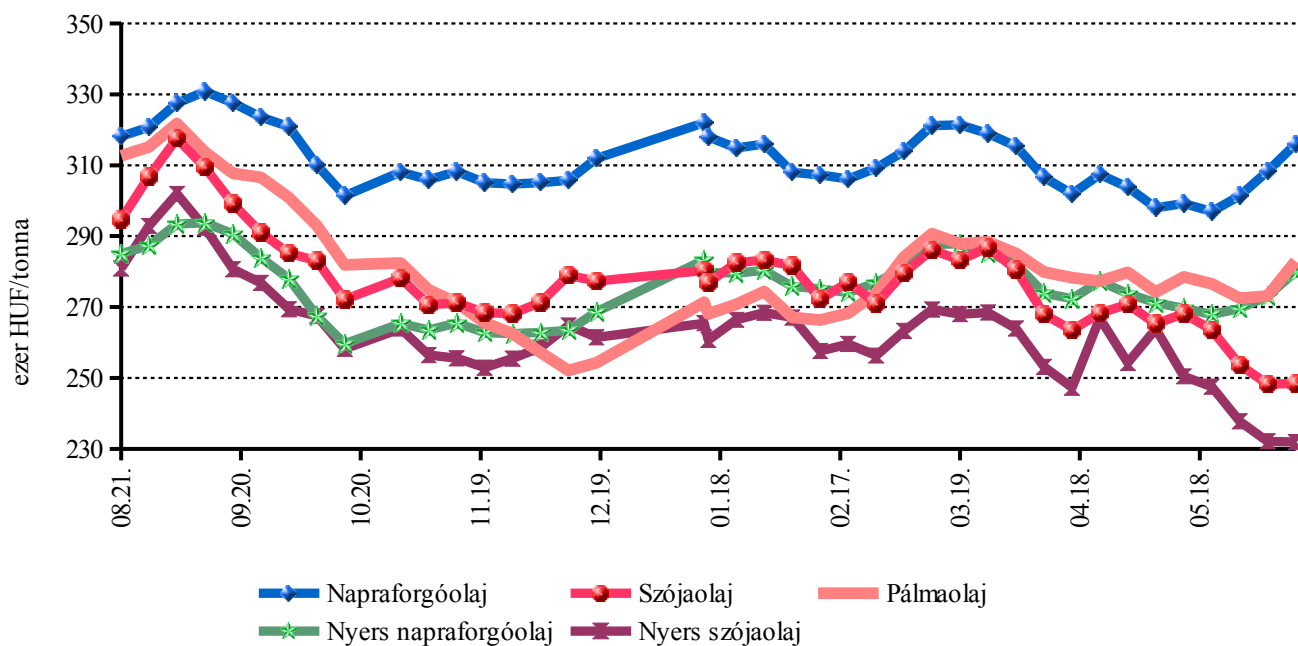
Forrás: KSH

14. táblázat: A növényolajok és származékainak jegyzése Európában

Termék	Ország	Időpont	EUR/tonna	HUF/tonna
Napraforgóolaj (nyers)		2013-05-28	933	269 576
		2013-06-04	933	273 148
		2013-06-11	933	279 955
Napraforgóolaj (finomított)	Olaszország	2013-05-28	1 043	301 376
		2013-06-04	1 053	308 298
		2013-06-11	1 053	315 982
Szójaolaj (nyers)		2013-05-28	823	237 777
		2013-06-04	793	232 139
		2013-06-11	773	231 920
Szójaolaj (finomított)		2013-05-28	878	253 677
		2013-06-04	848	248 250
		2013-06-11	828	248 432
Napraforgódara	Ausztria	2013-05-28	-	-
		2013-06-04	-	-
		2013-06-11	-	-
Repcedara		2013-05-28	330	95 400
		2013-06-04	-	-
		2013-06-11	-	-

Forrás: Associazione Granaria di Milano, BPLW

12. ábra: A növényi olajok jegyzése a milánói árutőzsdén

Forrás: Borsa di Milano

Nemzetközi piaci információk

Határidős piacok (2013. június 14.)

15. táblázat: **Repce**

Szállítási határidő	MATIF, Párizs	
	EUR/tonna	HUF/tonna
2013. augusztus	417	121 428
2013. november	414	120 481
2014. február	412	120 117
2014. május	409	119 025
2014. augusztus	386	112 469
2014. november	388	113 052

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

16. táblázat: **Szójabab**

Szállítási határidő	CME/CBOT, Chicago	
	USD/tonna	HUF/tonna
2013. július	557	121 825
2013. augusztus	527	115 205
2013. szeptember	493	107 846
2013. november	477	104 295
2014. január	479	104 729
2014. március	479	104 729

Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

17. táblázat: **Szójadara**

Szállítási határidő	CME/CBOT, Chicago	
	USD/tonna	HUF/tonna
2013. július	497	108 574
2013. augusztus	466	101 901
2013. szeptember	444	97 155
2013. október	425	92 867
2013. december	423	92 385
2014. január	424	92 650

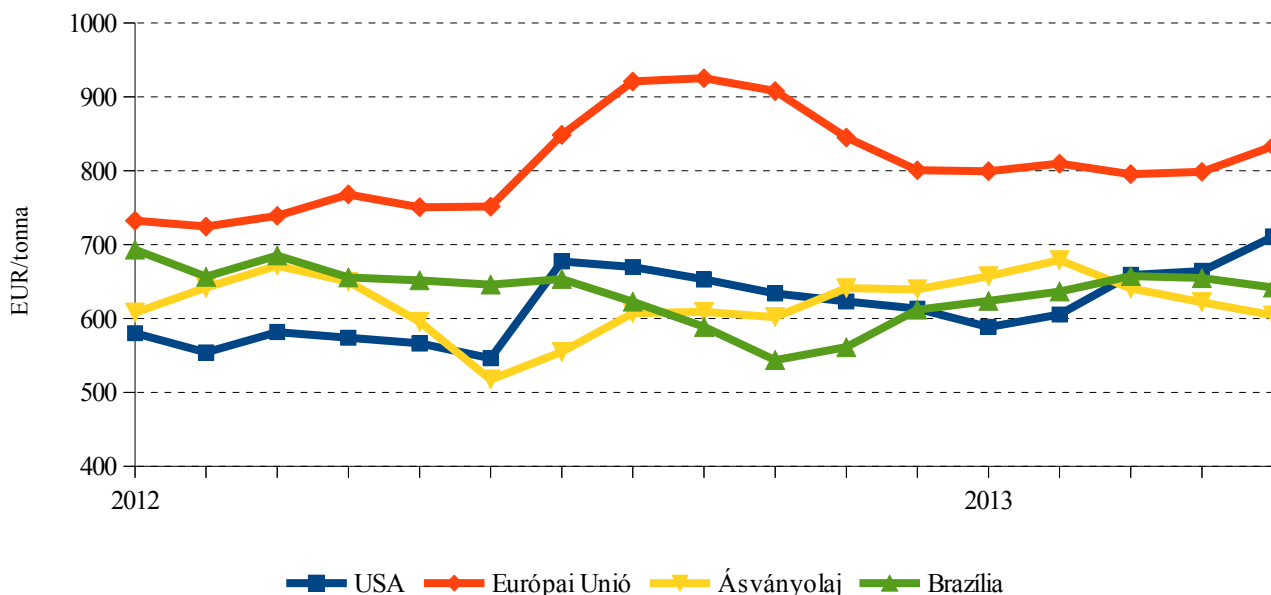
Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

BIOÜZEMANYAG MELLÉKLET

A magas alapanyagárak ellenére az európai bioetanol ára az elmúlt év közepén regisztrált csúcstétől folyamatosan csökkent, 2013 januárjára 635 euró/m³-ra (799 euró/tonna). Ez 14 százalékkal alacsonyabb, mint a

2012. júliusi ár, de meghaladja a múlt év januári árszintet, 581 euró/m³ (733 euró/tonna). A 20. héten Rotterdamban a bioetanol ára 660 euró/m³ (830 euró/tonna) volt.

13. ábra: Az IPE Brent ásványolaj és a bioetanol ára a három legnagyobb előállító régióban

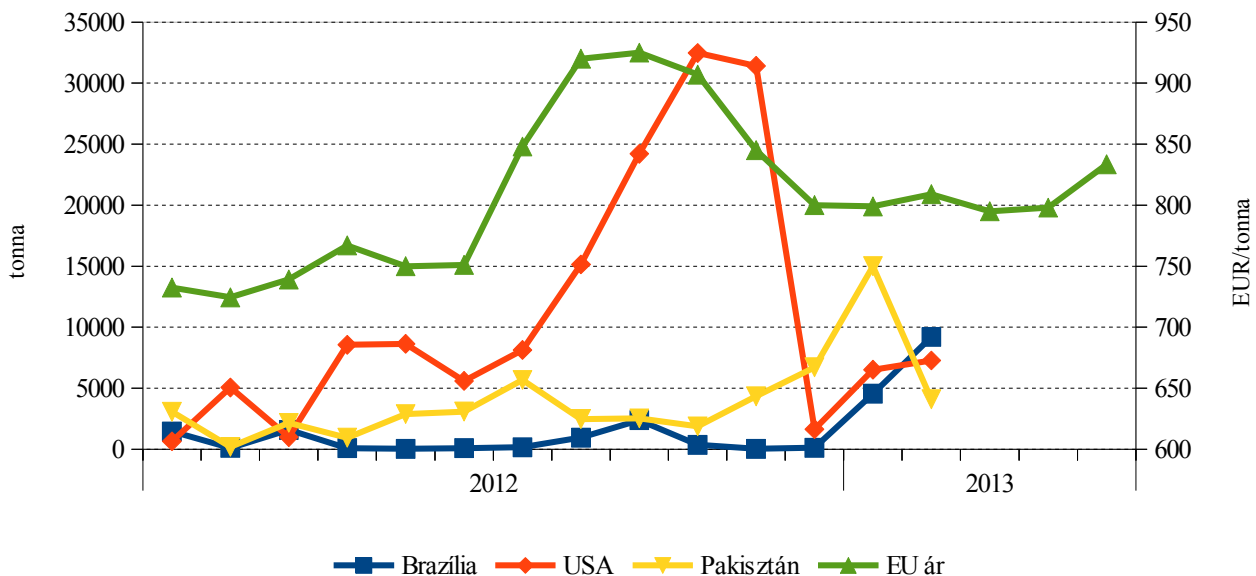
Megjegyzés: 1 barrel ásványolaj 7,5 tonna; FOB árak (Santos, Gulf, Rotterdam); az ásványolaj IPE Brent London
 Forrás: HGCA, F.O.Licht

Az Európai Unió nettó importőr bioetanolból, ezért a bioetanol árára a beáramló import mennyisége és ára jelentős hatással van. A Közösség két legnagyobb beszállítója az USA és Brazília. Az elmúlt évben Brazília gyenge cukornádtermése miatt a vezető szerep az USA-é volt.

Az Európai Bizottság a 2012. év elejétől a 70 százaléknál magasabb bioetanol bekeveréseket a korábbi KN 3824 helyett a KN 22072000 és KN 22071000 vámkód alá sorolta át, ami az USA kereskedőinek a korábbi 6,5 százalék helyett 102 euró/tonna, illetve 192 euró/tonna vámdíjtétel megfizetését jelentette. Az intézkedés hatására a tavalyi év elején az USA kevesebb bioetanol szállított az EU-ba, ami áremelkedést eredményezett az Unióban. A 2012 harmadik negyedétől történelmi csúcsra emelkedő európai ár és az USA-ban előállított

termék ára között olyan jelentős különbség alakult ki, hogy a vámok változása ellenére az USA-nak újra kedvező lehetősége nyílt a Közösségbe irányuló exportra. Az európainál olcsóbb termék beáramlása újra nyomást gyakorolt az Uniói árakra, és szeptembertől novemberig 9 százalékkal esett vissza a bioetanol ára. Ezért az Európai Bizottság az Amerikai Egyesült Államokból származó bioetanol behozatalára a 771/2012/EU rendelet alapján nyilvántartásba vételi kötelezettséget rendelt el, majd az Európai Tanács 157/2013/EU rendelete az USA-ból származó termékkel szemben dömpingellenes vám kivetését határozta meg, amelynek mértéke 62,3 euró/tonna. Az USA 14 szenátora az Európai Bizottság intézkedése miatt javasolta, hogy az Egyesült Államok kormánya tegyen panaszt a WTO-nál.

14. ábra: A bioetanol ára az EU-ban és a beérkező import mennyisége partnerországok szerint

Megjegyzés: A KN 2207-es vámkód alatt beérkező termékek; Az európai ár FOB Rotterdam T2
 Forrás: Comext, F.O. Licht

Jelenleg bizonytalan, hogy az Európa Tanács intézkedése 2013-ban milyen mértékben tudja visszazorítani az európainál olcsóbb bioetanol beáramlását az USA-ból. Az alacsony cukorárak miatt az Amerikai Egyesült Államok kormánya nagy mennyiségű cukrot vásárolt fel, és azt átadta a bioetanolüzemeknek, ez az intézkedés ármérséklő hatású. Az RFS (*Renewable Fuel Standard*) előírásai a többlet első generációs bioetanol bekeverést továbbra sem támogatják. Az előrejelzések alapján rekord mennyiségű kukorica betakarítására lehet számítani az USA-ban, ami hatással lesz a bioetanol árára is. Az olcsó alapanyagból előállított termék 2013 őszén a dömpingellenes vám ellenére akár újra versenyképes lehet az európai piacon. Az *F.O. Licht* szakértői azonban azt a lehetőséget sem zárják ki, hogy a belső kereslet hiánya és az exportpiac szűkülése miatt, akár egy jó kukorica-termés ellenére is csökkenhet a bioetanol-előállítás az USA-ban.

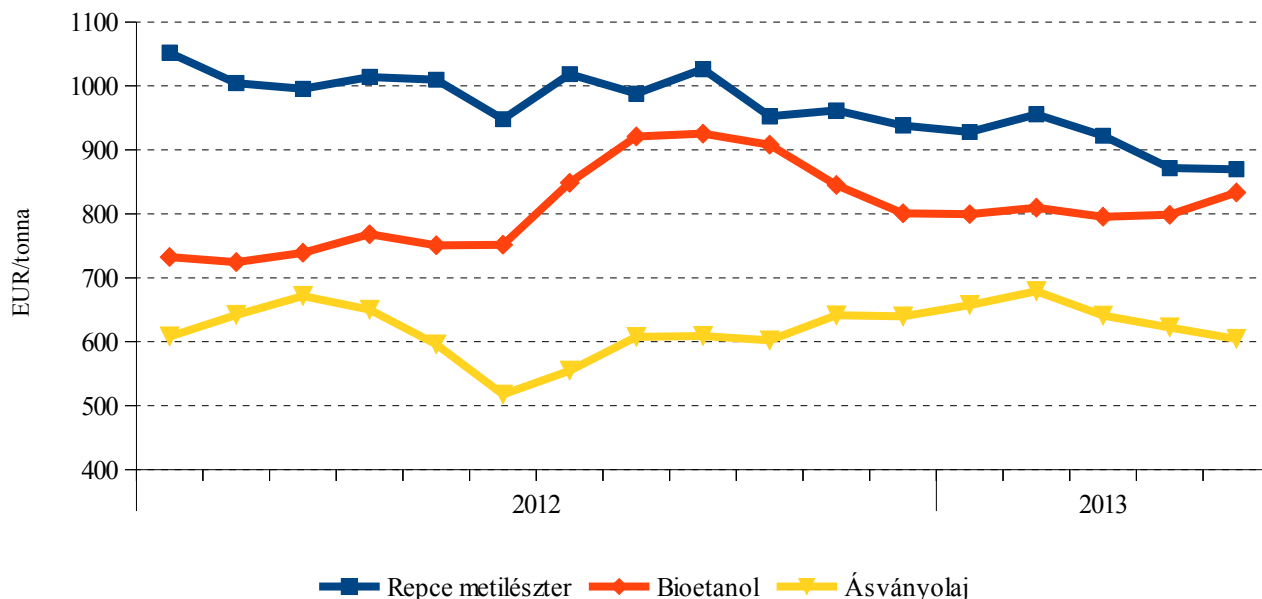
Ez év májusában az *ePure (European Renewable Ethanol Association)* tudomására jutott, hogy Finnországba, vagyis az Unió területére a vámszabályokat megkerülve nagy mennyiségű KN 3824 vámkód alá so-

rolt 90 százalékos bioetanol érkezett az USA-ból. A finn feldolgozó cég a benzinbe történő bekeverést követően a terméket más uniós országokba értékesítette volna. Az *ePure* vizsgálatot indított.

Miközben az Európai Bizottság és az *ePure* figyelme az USA beszállításaira irányult, 2013 első hónapjaiban Pakisztánból és Braziliából nagy mennyiségű bioetanol érkezett az EU-ba. Pakisztán számára az EU vámmentes beszállításra adott lehetőséget, ezért az ország 2013 januárjában 14 990 tonna (18 242 m³) bioetanol szállított az Unióba.

Brazília cukornádtermése az idén várhatóan 10 százalékkal több lesz, mint az elmúlt évben volt. A szakértők véleménye eltér arról, hogy ennek hány százalékából állítanak elő cukrot, illetve bioetanol. Brazília Európai Unióba irányuló bioetanol-exportját a belső felhasználás, vagyis a kormány bekeverési arány növelésére vonatkozó törekvései, illetve az USA-ba szállított mennyiség fogja meghatározni. Az Egyesült Államokból érkező bioetanolra bevezetett dömpingellenes vám Pakisztán és Brazília importjának nyit teret.

15. ábra: A repce-metilészter, a bioetanol és az ásványolaj árának alakulása

Megjegyzés: 1 barrel ásványolaj 7,5 tonna; Rotterdam FOB ár; az ásványolaj IPE Brent London
 Forrás: HGCA, F.O. Licht

A biodízel és a bioetanol árát nem csak az olcsó import, hanem az Európai Unió belső felhasználásnak csökkenése is befolyásolja. A Nemzetközi Energia Ügynökség (IEA) álláspontja szerint valamennyi hajtóanyaggal szemben globálisan érezhető a kereslet hiánya, amit a nehezen helyreálló európai gazdasággal és Kína várakozásoktól elmaradó igényével magyaráznak. A felhasználás csökkenése miatt az IPE Brent ásványolaj ára a februári 118 USD/barrelről a 17. hétre 101,8 USA dollár/barrelre esett vissza, és a 22. hétre sem emelkedett 102,31 USD/barrel fölé. Az ügynökség 2013 második negyedévére az ásványolaj-felhasználására vonatkozó korábbi becsléseit lefelé korrigálta (89,6 millió barrel/nap). A kereslet növekedését csak ez év második felére várják (2013. III. negyedév: 91,1 millió barrel/nap, 2013 IV. negyedév: 91,6 millió barrel/nap).

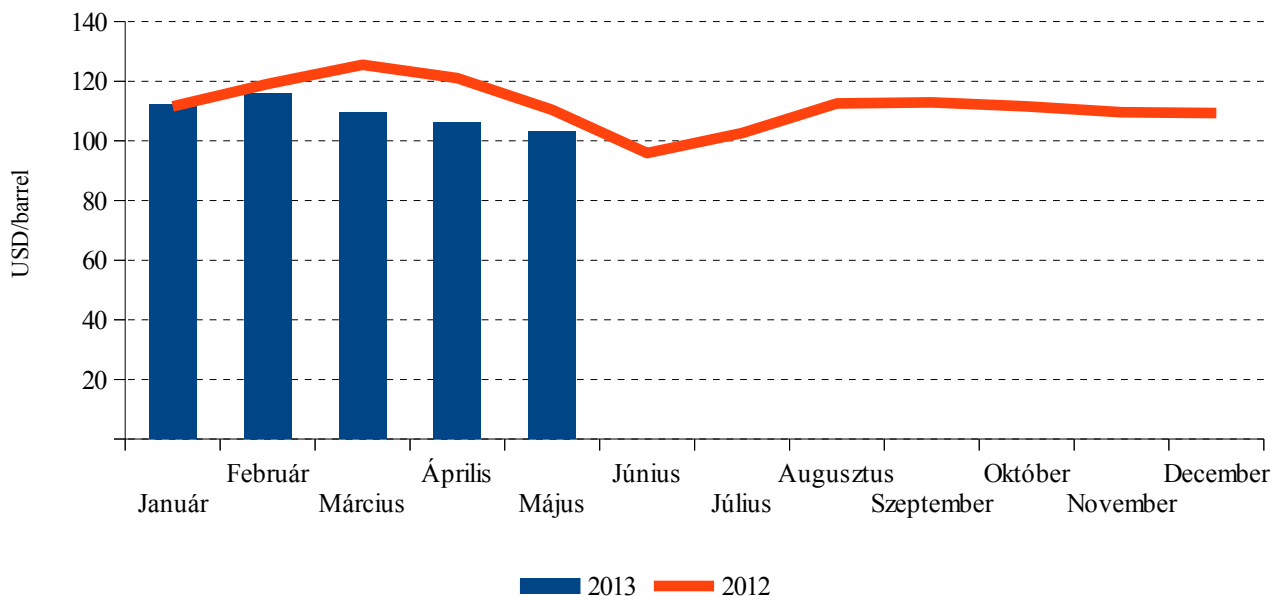
A bioetanol-felhasználás csökkenését az sem ellensúlyozta, hogy néhány ország növelte a bekeverés arányát: Németország és Franciaország az E10-es terméket vezette be. Németországban az E10-es termék részaránya a szuper benzin 95-ös termékkörben 16 százalék volt februárban, ami az eddigi második legmagasabb érték, de még ennek ellenére is csökkent az országban a bioetanol-felhasználás. Ennek oka, hogy üzemanyagok felhasználása 8 százalékkal visszaesett.

Az idei évre vonatkozó európai és globális gabona-termés előrejelzések biztatóak a bioetanol-ágazat számára. A gabona/cukorrépa áránya fogja meghatározni, hogy mennyi cukorrépa kerül majd a bioetanolüzemekbe. Az európai bioetanolüzemek jövedelmezősége akkor javulhat, ha bőséges lesz a gabona termése, a bioetanol iránti kereslet élénkül, és az import nem növekszik.

Agrárpolitikai Hírek

- A Bizottság 330/2013/EU rendelete (2013. április 10.) intézkedett az Argentínából és Indonéziából származó biodízel nyilvántartásba vételéről.

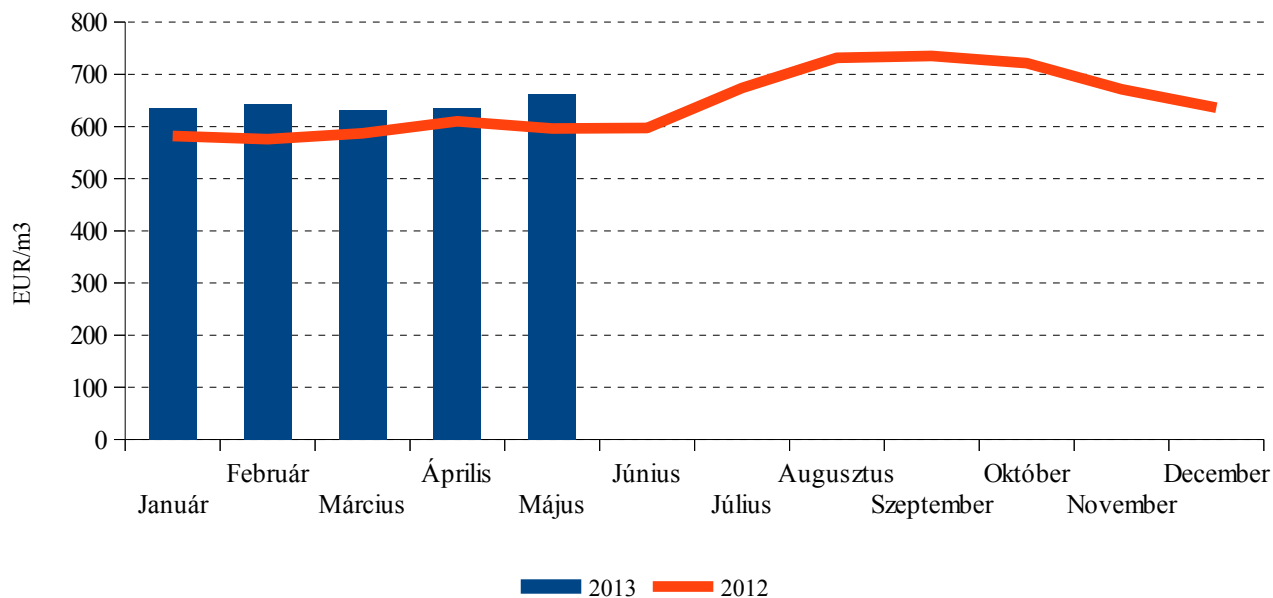
16. ábra: Az ásványolaj ára

Megjegyzés: IPE Brent ásványolaj jegyzése a londoni árutőzsdén.

Forrás: HGCA

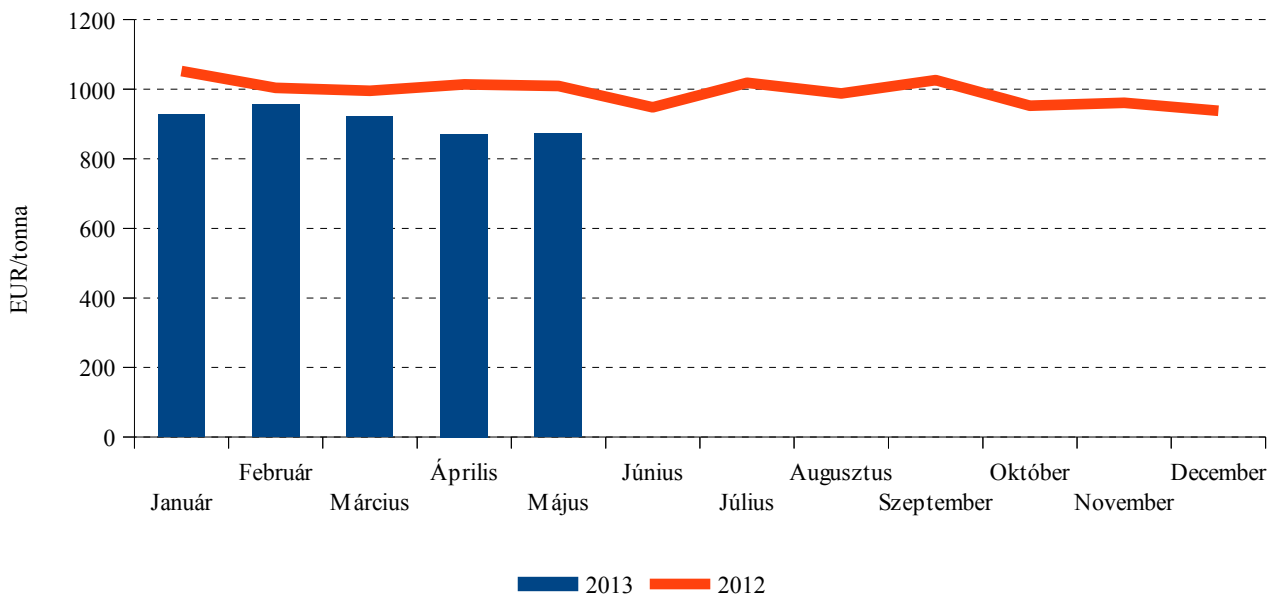
17. ábra: A bioetanol ára

Megjegyzés: 92-96 százalékos alkoholtartalom, nyugat-európai kikötők FOB T2.

Forrás: F.O. Licht

18. ábra: A repceolaj-metilészter ára

Megjegyzés: nyugat európai kikötők FOB, az EN 14214 szabványnak megfelel, dermedéspont: > -10 °C.

Forrás: F.O. Licht

